

Verslag over het jaar 2007

Technische commissie | bodembeweging

Inhoudsopgave

1 Samenstelling	5
2 Realisering werkplan	6
3 Advisering aan de Minister van Economische Zaken	7
4 Advisering aan burgers	8
5 Stuurgroep gebouwschade te Loppersum (Groningen) Voorlichting	8
6 Voorlichting	9
7 Financiële verantwoording	9
Bijlagen	
I Curricula vitae	11
II Werkplan 2007	13
III Instelling van de Tcbb in de Mijnbouwwet	15

1 Samenstelling en secretariaat

De Commissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter

Dr. D. K. J. Tommel te Amersfoort

Leden

Dr. H. W. Haak te Houten (vice-voorzitter)

Prof. dr. ir. J. Blaauwendraad te Ede

J. Zeilemaker te Westerbork

Prof. drs. F.R. van Veen te Leiden

Prof. dr. ir. F.R.B.J. Barends te Delft

Drs. J.J. Klasen te Rijswijk

De curricula vitae zijn opgenomen in bijlage I

Per 1 januari 2007 is drs. J.J. Klasen benoemd tot lid.

Secretariaat

Drs. P. Jongerius

2 Realisering Werkplan 2007

Adviezen aan de minister van Economische zaken op basis van artikel 35, tweede lid Mijnbouwwet

In het werkplan 2007 (zie bijlage II) is aangekondigd dat voor een aantal winningsplannen een adviesaanvraag van de minister van EZ te verwachten valt. Ingevolge het voorstel van de minister van EZ wordt het advies van de Tcbb uitgebracht over het ontwerpbesluit ter instemming met een winningsplan. Dit leidt ertoe dat voor de advisering door de Tcbb het advies van SodM en TNO NITG beschikbaar is.

Adviezen in individuele gevallen op basis van artikel 114, tweede lid onder c. en d. van de Mijnbouwwet ingediend

In het jaar 2007 zijn er 10 nieuwe verzoeken om advies op basis van artikel 114, tweede lid onder c. en d. van de Mijnbouwwet ingediend.

Informatieverstrekking aan de burger

Gedurende dit verslagjaar is de Tcbb diverse malen door burgers en media benaderd voor informatie.

De website

De website www.tcbb.nl bevat informatie over de taak van de Tcbb en hoe de adviezen van de Tcbb in individuele gevallen verkregen kunnen worden. De website wordt tevens gebruikt om het jaarverslag van de Tcbb aan een groot publiek ter beschikking te stellen.

De publieksbrochure

De Tcbb heeft een publieksbrochure samengesteld over het winnen van delfstoffen, het optreden van bodembeweging, het ontstaan van schade en haar taak bij het oplossen van geschillen hierover. De brochure is voor verspreiding bij het secretariaat beschikbaar. In 2007 heeft ongeveer 50 van deze brochure op verzoek verzonden.

Kennisvergroting

In 2007 heeft de Tcbb zich over de volgende zaken laten informeren:

- Via overleg met TCB met als gespreksonderwerp de bodemdaling n.a.v. zoutwinning vanuit Friesland.
- In de zelfde kader is de Willem Betongroep uitgenodigd om een presentatie te houden over bodemtrilling en dijkschade in Friesland.
- Zowel TNO als dhr. Houtenbos hebben presentaties gegeven met betrekking tot bodemdaling in de Waddenzee en Friesland.

Vergaderingen

De Tcbb heeft in 2007 acht maal vergaderd op respectievelijk 3 januari, 7 februari, 7 maart, 4 april, 2 mei, 4 juli, 3 oktober en 5 december.

3 Advisering aan de Minister van Economische Zaken*

Artikel 35 van de Mijnbouwwet bepaalt dat de Tcbb aan de Minister advies uitbrengt over bodembewegingsaspecten van winningsplannen voor voorkomens op het land.

De Minister heeft in 2003 voorgesteld dat de Tcbb advies uitbrengt na ontvangst van een ontwerpbesluit waarbij de adviezen van SodM en TNO Bouw en Ondergrond worden overgelegd. De Minister en de Tcbb vinden dit een praktische benadering waarbij doublures in de adviesronde worden voorkomen.

De winningsplannen worden wel eerder aan de Tcbb toegezonden zodat de aangeleverde informatie al vroeg op volledigheid kan worden beoordeeld en in voorkomend geval tijdig om aanvulling kan worden gevraagd.

Overeenkomstig de hierboven beschreven procedure heeft de Tcbb advies uitgebracht over 13 winningsplannen en 2 opslagplannen die de mijnbouwondernemingen in 2007 voor instemming bij de Minister hadden ingediend.

De Tcbb heeft de ontwerpbesluiten van de Minister van Economische zaken om in te stemmen met de winningsplannen getoetst op de punten die in de Mijnbouwwet artikel 35, eerste lid, onder f., respectievelijk het Mijnbouwbesluit, artikel 24, eerste lid, onder p. tot en met s., worden genoemd:

- p. een risicoanalyse omtrent bodemtrillingen als gevolg van de winning;
- q. een beschrijving van de mogelijke omvang en verwachte aard van de schade door bodembeweging;
- r. een beschrijving van de maatregelen die worden genomen om bodembeweging te voorkomen of te beperken;
- s. een beschrijving van de maatregelen die worden genomen om schade door bodembeweging te voorkomen of te beperken.

Sinds 2003 functioneren twee leden van de Tcbb als waarnemer binnen het Technisch Platform Aardbevingen. Dit platform is een overleg van de gezamenlijke mijnondernemingen met het doel kennis over geïnduceerde aardbevingen te vergroten.

Aan het eind van het verslagjaar waren bij de Tcbb geen winningsplannen in behandeling.

* onder meer op basis van artikel 35, tweede lid van de Mijnbouwwet.

4 Advisering aan burgers*

Algemeen

Het secretariaat heeft in het verslagjaar een klein aantal vragen ontvangen over de gevolgen van bodembeweging, waarvan de oorzaak niet in het winnen van delfstoffen gelegen was. Waar mogelijk zijn betrokkenen verwezen naar andere wel bevoegde instanties.

Verzoeken, ingediend vóór het begin van het verslagjaar

Aan het begin van het jaar was er een verzoek om advies in behandeling, die in 2007 was ingediend overeenkomstig artikel 114, tweede lid onder d. Mijnbouwwet.

Nieuw ingediende verzoeken

In het verslagjaar zijn er tien verzoeken om advies ingediend.

In behandeling zijnde verzoeken

Aan het eind van het verslagjaar zijn er nog twee verzoeken in behandeling. Het betreft hier schade, die wordt toegeschreven aan de aardbeving die zich op 8 augustus 2006 heeft voorgedaan in het gebied nabij Middelstum. Verwacht wordt dat de afhandeling in het eerste kwartaal van 2008 plaats zal vinden.

5 Stuurgroep gebouwschade te Loppersum (Groningen) Voorlichting

Door het provinciaal bestuur van Groningen is besloten tot een evaluatie van de studies en alle onderzoek dat in de loop der jaren is uitgevoerd met betrekking tot gebouwschade als gevolg van bodemtrillingen in de gemeente Loppersum. Achtergrond hiervan is de blijvende onrust onder de bevolking over de bodemdaling en bodemtrillingen in de dorpen die tot de gemeente behoren. Een stuurgroep is samengesteld om de evaluatieopdracht te formuleren en op basis van de resultaten tot eventuele acties te besluiten. In de stuurgroep zijn diverse gremia vertegenwoordigd, zoals het waterschap Noorderzijlvest, de commissie bodemdaling Groningen, de burgemeester van Loppersum, KNMI en het provinciebestuur. De Tcbb heeft J. Blaauwendraad afgevaardigd.

* op basis van artikel 114, tweede lid onder c. en d. of 116, vierde lid van de Mijnbouwwet

6 Voorlichting

Website

Begin april 2002 is de website van de Tcbb operationeel geworden. Hierop is algemene informatie te vinden over de taak van de Tcbb, is inzage van het jaarverslag en het werkplan mogelijk en kan via email om informatie gevraagd worden.

De website werd vooral na de beving van 8 augustus 2006 vaker bezocht. Er zijn per email vragen gesteld en verzoeken ingediend om informatie-materiaal te sturen. In 2007 is de website in totaal 5.989 keer bezocht.

7 Financiële verantwoording

Voor het afwikkelen van een verzoek om advies betaalt ieder verzoeker een bedrag van € 90,- in het geval van natuurlijke personen of € 180,- voor rechtspersonen. Deze bedragen zijn geboekt op een aparte rekening, waarover de secretaris het beheer voert. Het bedrag wordt gerestitueerd aan de verzoeker als de Tcbb adviseert tot een schadevergoeding die gelijk is aan of hoger dan het bedrag dat de mijnonderneming heeft geboden.

In 2007 zijn er zes adviezen uitgebracht.

Curriculum vitae van de Tcbb-leden

Dick Tommel

Dick Tommel heeft chemie gestudeerd aan de universiteit van Utrecht waarna een wetenschappelijke functie volgde bij drie instellingen; sinds 1971 is hij werkzaam geweest in de sfeer van toezicht op de hygiëne van het milieu bij zowel Rijks- als provinciale overheid. Hierna volgde een lidmaatschap van de Tweede Kamer met als werkgebied economische zaken, milieu, verkeer & waterstaat, landbouw en visserij, ontwikkelingsamenwerking en volkshuisvesting en ruimtelijke ordening. Van 1994 tot 1998 was hij staatssecretaris op het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Sindsdien is hij voorzitter van het College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen, plaatsvervangend voorzitter van de commissie voor de milieueffectrapportage naast verschillende andere parttime functies.

Hein Haak

Hein Haak is sinds 1983 werkzaam als seismoloog bij de afdeling Seismologie van het KNMI. Sinds 1988 geeft hij leiding aan deze afdeling van ongeveer 15 medewerkers die naast de analyse van waarnemingen op seismologisch gebied ook onderzoek verricht naar aardbevingen in Noord- en Zuid-Nederland. Tijdens een promotieonderzoek in 1978/83 over elektronenspectroscopie in de fysische chemie aan de Rijksuniversiteit van Groningen is de belangstelling voor de seismologie ontstaan. De training in de geofysica heeft hij gekregen aan de University of California at San Diego bij het Institute of Geophysics and Planetary Physics in La Jolla 1985/86. Aanvankelijk ging zijn belangstelling uit naar instrumentele aspecten van de seismologie en de risico's van aardbevingen in Zuid-Nederland (Roermond 1992), later zijn ook de schokken in Noord-Nederland onderzocht (Multidisciplinair Onderzoek naar de relatie tussen Gaswinning en Aardbevingen 1991/93). Sinds 1988 is ook de toepassing van de seismologie en infrageluid voor de naleving van het Kernstopverdrag aan de orde geweest (advisering aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken).

Johan Blaauwendraad

Johan Blaauwendraad is civiel ingenieur met een specialisatie in de sterkteleer van constructies. Na werkzaam te zijn geweest bij TNO-IBBC (nu TNO Bouw en Ondergrond) en ingenieursdiensten van Rijkswaterstaat is hij tot en met 2003 hoogleraar Toegepaste Mechanica geweest in de Technische Universiteit Delft. Zijn onderzoek betrof het gedrag van constructies in zowel de Grond-, Weg- en Waterbouw als in de Bouw en Utiliteitsbouw. Ook studies in de offshore technologie behoorden tot het werkterrein. Hij was decaan van de faculteit Civiele Techniek en rector magnificus van de TU Delft. Gedurende drie jaar gaf hij als wetenschappelijk directeur leiding aan het ICES/KIS-programma Delft Cluster voor innovatieve oplossingen ten behoeve van een dichtbevolkt land in een deltagebied en hij gaf wetenschappelijke leiding aan de Onderzoekschool Bouw, de Nederlandse bundeling van promotieonderzoek op het gebied van construeren voor de bouw.

Jaap Zeilemaker

Jaap Zeilemaker studeerde aan de Rijks Hogere Landbouwschool te Groningen. Hierna volgde indiensttreding bij een Nederlandse landbouworganisatie, waarbij hij aan de aangesloten leden gespecialiseerde bijstand verleende op het terrein van het grondgebruik, bedrijfsopvolging, ruimtelijke ordening en schadevergoeding bij onteigening c.q. daaraan verwante rechtsfiguren. Hij was tot 1984 directeur van het aan die landbouworganisatie verbonden bureau grondzaken. Aanvang 1984 trad hij in dienst van de Nederlandse Aardolie Maatschappij b.v. en beklede daar laatstelijk een teamleaderfunctie op het terrein van het bestuursrecht. Daarbij was sprake van een breed raakvlak met het mijnbouwrecht en vraagstukken die hun oorsprong vinden of verwant zijn aan het omgevings- en het milieurecht. Hij ging in 2004 met pensioen. Hij bekleedt thans een bestuursfunctie bij het Drents Particulier Grondbezit.

Frans Barends

Frans Barends geboren in 1946, is thuis op het gebied van geo-engineering, opgeleid en gepromoveerd aan de TUDelft, werkzaam bij GeoDelft sinds 1974, tegenwoordig voorzitter van de wetenschapsraad van GeoDelft en daarnaast deeltijdhoogleraar bij de TUDelft in de grondwatermechanica sinds 1988, lid van het ENW (Expertise Netwerk Waterkeringen), voorzitter van de werkgroep ENW-Techniek, stichter/secretaris van ELGIP (European Large Geotechnical Institutes Platform), lid van Tcbb, lid van de Unesco Werkgroep Bodemdaling, lid van de ECCREDI (Europese Council for Construction Research Development and Innovation) en geregistreerd evaluator voor de Europese Commissie. Hij publiceerde ruim 200 artikelen, schreef enkele boeken, en hield in 2005 de prestigieuze Terzaghi-oratie.

Hans Klasen

Hans Klasen heeft geologie gestudeerd aan de Universiteit van Utrecht. Vanaf 1978 tot aan zijn pensioen medio 2006 is hij als geoloog werkzaam geweest, eerst bij Amoco en later bij BP, in de opsporing en winning van aardolie en aardgas. Sinds 1994 is hij middels diverse werkgroepen nauw betrokken geweest bij de problematiek van bodembeweging vanwege de winning van aardgas in Nederland.

Bijlage II

Werkplan 2007

1 Inleiding

De Tcbb heeft vier onderscheiden taken: (art. 114 Mbw)

1. de Minister van Economische Zaken te adviseren over door hem te geven beschikkingen;
2. de Minister van Economische Zaken inlichtingen te verschaffen over de uitvoerbaarheid van voorgenomen wettelijk voorschriften;
3. degene bij wie schade te verwachten is door bodembeweging ten gevolge van mijnbouwactiviteiten inlichtingen verschaffen omtrent verband tussen bodembeweging en mijnbouw;
4. de burger op verzoek te adviseren omtrent de vergoeding van schade die hem is overkomen door bodembeweging als gevolg van de winning van delfstoffen.

In het onderstaande wordt de vervulling van deze taken voor 2007 verder uitgewerkt.

Gedurende het jaar valt een aantal adviesaanvragen te verwachten van de minister over bij hem ingediende winningsplannen of wijzigingen hiervan. Overeenkomstig de gebruikelijke procedure brengt de Tcbb advies uit na ontvangst van het advies van SodM en TNO.

Naar aanleiding van uitgebrachte adviezen en de daarop volgende signalen uit de regio zullen het komend jaar twee ontwikkelingen door de Tcbb nauwlettend gevolgd worden:

- Bodemdaling en gevolgen daarvan door de zoutwinning door Frisia
- Modelleren bodemdaling Waddenzee

Er zijn een tiental adviezen in behandeling bij het begin van 2007. Alle gevallen zijn een uitvloeisel van de beving op 8 augustus 2006. De behandeling van de lopende gevallen zal waarschijnlijk voor de zomer 2007 worden afgerond.

2 Adviezen aan de minister van Economische zaken op voet van artikel 35, tweede lid Mijnbouwwet

3 Adviezen in individuele gevallen op voet van artikel 114, tweede lid onder d. Mijnbouwwet

4 Informatieverstrekking aan de burger

a. Algemene voorlichting aan het publiek

De Tcbb heeft een publieksbrochure samengesteld over het winnen van delfstoffen, het optreden van bodembeweging, het ontstaan van schade en haar taak hierbij. Naar behoefte wordt deze brochure verspreid door het secretariaat.

De Tcbb zal waar nodig een bijdrage leveren aan symposia of seminars die in 2007 zullen worden georganiseerd, waarbij ruimte is gemaakt om de plaats en taak of ervaringen van de Tcbb te presenteren.

b. Website

Op de website www.tcbb.nl staat informatie over de taak van de Tcbb en hoe de adviezen van de Tcbb in individuele gevallen verkregen kunnen worden. Deze website wordt ook gebruikt om het jaarverslag van de Tcbb aan een groot publiek op eigentijdse wijze ter beschikking te stellen.

5 Kennisvergroting

In de loop der tijd is gebleken dat de Tcbb kan bijdragen aan het vergroten van de kennis over geïnduceerde aardbevingen of bodemdaling en de hierdoor veroorzaakte schade. Het ligt in het voornemen op dit vlak in bescheiden mate activiteiten te ontwikkelen.

6 Overige zaken

De door het ministerie van EZ geopperde evaluatie naar het functioneren van de Tcbb en de plaats van het secretariaat zal plaatsvinden met het evalueren van de Mijnbouwwet. Deze evaluatie zal in 2007 plaatsvinden. De Tcbb zal hieraan de benodigde bijdrage leveren.

7 Vergaderschema met vaste agendapunten

03.01	adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
07.02	adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
07.03	jaarverslag 2006, adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
04.04	jaarverslag 2006, adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
02.05	adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
04.07	adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
03.10	jaarwerkplan 2008, adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw
05.12	jaarwerkplan 2008, adviezen ex art. 35,2 en 114, 2 d. Mbw

Bijlage III

Instelling van de Tcbb in de Mijnbouwwet

Hoofdstuk 6 Adviseurs

§ 6.1 De Mijnraad

Artikel 105

1. Er is een Mijnraad.
2. De Mijnraad heeft tot taak om in verband met het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte, dan wel het opslaan van stoffen:
 - a. Onze Minister desgevraagd te adviseren over door hem te geven beschikkingen;
 - b. Onze Minister desgevraagd de inlichtingen te verstrekken die nodig zijn voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid van voorgenomen wettelijke voorschriften en algemene beleidsvoornemens.
3. Onze Minister vraagt in elk geval advies aan de Mijnraad inzake door hem te geven beschikkingen inzake verlening of intrekking van vergunningen als bedoeld in artikel 6 of 25.

Artikel 106

1. De Mijnraad bestaat uit een voorzitter en ten hoogste negen andere leden.
2. De voorzitter en de andere leden van de Mijnraad worden door Onze Minister benoemd, geschorst en ontslagen. De raad kan uit zijn midden ondervoorzitters aanwijzen. De benoeming van de leden geschiedt op grond van hun deskundigheid op gebieden die van belang zijn voor de mijnbouw en met de mijnbouw verwante activiteiten.
3. De leden worden benoemd voor ten hoogste vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor ten hoogste vier jaar plaatsvinden.

Artikel 107

1. De Mijnraad heeft een secretariaat, dat bestaat uit een of meer door Onze Minister aan te wijzen personen.
2. De aangewezen personen zijn voor hun werkzaamheden voor de Mijnraad uitsluitend verantwoording schuldig aan de raad.

Artikel 108

Leden van de Mijnraad onthouden zich van stemming over een advies, indien dit een zaak betreft waarbij zij persoonlijk belang hebben.

Artikel 109

1. De Mijnraad stelt een bestuursreglement vast.
2. Het bestuursreglement en de daarin aangebrachte wijzigingen behoeven de goedkeuring van Onze Minister.

Artikel 110

De Mijnraad stelt jaarlijks voor 1 juli een verslag op van de werkzaamheden en de doelmatigheid en doeltreffendheid van zijn werkzaamheden en werkwijze in het afgelopen kalenderjaar. Het verslag wordt aan Onze Minister toegezonden.

Artikel 111 De Mijnraad verstrekt desgevraagd aan Onze Minister de voor de uitoefening van zijn taak benodigde inlichtingen. Onze Minister kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voorzover dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is.

Artikel 112 Het beheer van de bescheiden betreffende de werkzaamheden van de Mijnraad geschiedt op overeenkomstige wijze als bij het Ministerie van Economische Zaken. De bescheiden worden na beëindiging van de werkzaamheden van de raad opgeborgen in het archief van dat ministerie.

§ 6.2 De Technische commissie bodembeweging

Artikel 113 In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- commissie: Technische commissie bodembeweging;
- mijnbouwactiviteiten: activiteiten als bedoeld in de artikelen 1, onderdeel d. tot en met i., en 51;
- mijnbouwondernemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die mijnbouwactiviteiten verricht.

Artikel 114

- Er is een Technische commissie bodembeweging.
- De commissie heeft tot taak om in verband met de gevolgen van mijnbouwactiviteiten voor beweging van de aardbodem en schade die daarvan het gevolg kan zijn:
 - Onze Minister desgevraagd te adviseren over door hem te geven beschikkingen;
 - Onze Minister desgevraagd de inlichtingen te verstrekken die nodig zijn voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid van voorgenomen wettelijke voorschriften;
 - degene bij wie schade is te verwachten door bodembeweging die redelijkerwijs het gevolg kan zijn van mijnbouwactiviteiten, desgevraagd kosteloos inlichtingen te verstrekken omtrent het verband tussen de bodembeweging en de mijnbouwactiviteiten;
 - degene bij wie zaakschade is opgetreden door bodembeweging die redelijkerwijs het gevolg kan zijn van mijnbouwactiviteiten, desgevraagd advies te geven omtrent het verband tussen die schade en de mijnbouwactiviteiten alsmede de hoogte van het schadebedrag.
- Onze Minister vraagt in elk geval advies aan de commissie voordat hij op grond van artikel 46 een bedrag waarvoor zekerheid moet worden gesteld, vaststelt of wijzigt.

Artikel 115

- De Technische commissie bodembeweging bestaat uit een voorzitter en ten hoogste negen andere leden.
- De voorzitter en de andere leden van de commissie worden door Onze Minister benoemd, geschorst en ontslagen. De benoeming van de leden geschiedt op grond van hun deskundigheid op gebieden die van belang zijn voor de mijnbouw en met de mijnbouw verwante activiteiten. De commissie kan uit zijn midden ondervoorzitters aanwijzen.
- De leden worden benoemd voor ten hoogste vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor ten hoogste vier jaar plaatsvinden.

Artikel 116

- Alvorens de commissie om advies als bedoeld in artikel 114, tweede lid, onderdeel d., wordt gevraagd, stelt degene die schade heeft geleden die naar zijn mening aan een mijnbouwondernemer kan worden toegerekend, deze schriftelijk aansprakelijk onder vordering van schadevergoeding. De aansprakelijkstelling geschiedt binnen drie maanden na het moment waarop de benadeelde bekend is geworden of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn met de schade.
- De in het eerste lid bedoelde benadeelde kan de commissie om advies verzoeken, indien binnen drie maanden na de datum van verzending van de aansprakelijkheidsstelling geen overeenstemming is bereikt met de mijnbouwondernemer over vergoeding van de schade.
- Een adviesaanvraag wordt uiterlijk binnen een maand na het verstrijken van de termijn, genoemd in het tweede lid, ingediend bij de commissie. De commissie kan op verzoek van de benadeelde of de betrokken mijnbouwondernemer de termijn verlengen met een door haar te bepalen periode.
- Indien de benadeelde in onzekerheid verkeert tot welke mijnbouwondernemer de aansprakelijkstelling moet worden gericht, verstrekt de commissie, voorzover haar bekend, hem naam en adres van de bedoelde onderneming.

Artikel 117

- Van de adviesaanvrager, bedoeld in artikel 114, tweede lid, onderdeel d., wordt door het secretariaat van de commissie een bijdrage geheven.
- De bijdrage is:
 - € 90,- voor een natuurlijk persoon, en
 - € 181,- voor andere dan onder a. bedoelde personen.
- Het advies wordt in behandeling genomen nadat de aanvrager het verschuldigde bedrag op een door het secretariaat te bepalen wijze heeft voldaan.
- Indien uit het advies blijkt dat de schade geheel of gedeeltelijk kan worden toegerekend aan mijnbouwactiviteiten, wordt de bijdrage terugbetaald aan de aanvrager. Dit geldt uitsluitend als het bedrag, genoemd in het advies van de commissie, hoger is dan het bedrag dat de mijnbouwondernemer bereid was te betalen naar aanleiding van de aansprakelijkstelling, bedoeld in artikel 116.
- De in het tweede lid genoemde bedragen kunnen bij ministeriële regeling worden gewijzigd voorzover het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie daartoe aanleiding geeft.

Artikel 118

- De commissie neemt een adviesaanvraag niet in behandeling, indien er kennelijk geen verband bestaat tussen de schade en de mijnbouwactiviteiten.
- Indien de commissie een adviesaanvraag in behandeling neemt, zendt zij afschrift van de adviesaanvraag aan de betrokken mijnbouwondernemer. Deze kan desgewenst binnen een maand na de datum van verzending schriftelijk reageren op de aanvraag.

Artikel 119

1. De commissie stelt onderzoek in naar het oorzakelijk verband tussen de verrichte mijnbouwactiviteiten en de schade, alsmede naar de hoogte van het schadebedrag. Zij kan deskundigen opdracht verlenen onderzoek te verrichten.
2. De commissie brengt binnen drie, doch uiterlijk binnen zes maanden na het moment waarop de adviesaanvraag is ingediend, een voorlopig advies uit aan de adviesaanvrager en de mijnbouwondernemer.
3. De adviesaanvrager en de mijnbouwondernemer kunnen schriftelijk bedenkingen inbrengen tegen het voorlopig advies binnen een maand na de datum van verzending van het voorlopig advies.
4. De commissie stelt vervolgens een definitief advies vast.
5. Het advies bevat een oordeel over het oorzakelijk verband tussen de verrichte mijnbouwactiviteiten en de schade, alsmede de hoogte van het schadebedrag.

Artikel 120

1. De commissie kan van de mijnbouwondernemer alle inlichtingen vorderen die zij nodig acht ter uitvoering van de haar in artikel 114, tweede lid, opgedragen taken.
2. De mijnbouwondernemer verstrekt de commissie binnen een door haar gestelde redelijke termijn de gewenste inlichtingen.
3. Indien de commissie inlichtingen heeft verkregen ter uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 114, tweede lid, onderdeel d., verstrekt zij deze aan de adviesaanvrager, tenzij sprake is van gegevens als bedoeld in artikel 10, eerste lid, onderdeel c., van de Wet openbaarheid van bestuur.

Artikel 121

De artikelen 107 tot en met 112 zijn van overeenkomstige toepassing op de Technische commissie bodembeweging.

Artikel 122

Bij ministeriële regeling worden in elk geval nadere regels gesteld omtrent de bij de adviesaanvraag te verstrekken gegevens en kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de adviesprocedure, bedoeld in artikel 114, tweede lid, onderdeel d.

Samenstelling

Technische commissie bodembeweging
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Omslagillustratie (zowel binnen- als buitenzijde)

Bron: KNMI, De Bilt

Vormgeving

Eden Design & Communication, Amsterdam

Druk

RS Drukkerij BV, Rijswijk